

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Школска 2019/2020. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада
VII разред

Шифра: _____

1.	<p>На основу понуђеног одломка препознај народну бајку и напиши њен назив.</p> <p>„Па најпосле отвори и дванаести подрум; кад тамо али насред подрума једно велико буре са гвозденим обручима одвраћено, па из њега изиђе глас: – За Бога, брате, молим те, умрех од жеђи; дај ми чашу воде. Царев син узме чашу воде па успе у буре, али како је он успе, одмах пукне један обруч на бурету. Затим опет изиђе глас из бурета: – За Бога, брате, молим те, умрех од жеђи; дај ми још једну чашу воде. Царев син опет успе чашу воде, а на бурету пукне још један обруч. По трећи пут изиђе глас из бурета: – За Бога, брате, молим те, умрех од жеђи; дај ми још једну чашу воде. Царев син успе још једну чашу воде, пукне обруч и трећи; онда се буре распадне, а змај излети из њега, па на путу ухвати царицу и однесе је.”</p> <p>” _____ ”</p> <p>(назив народне бајке)</p>																			
2.	<p>На основу наведеног описа откриј о ком књижевном лику је реч. Напиши његово име/надимак на линији.</p> <p>Била жена нероткиња, па молила Бога да јој да да роди, макар било дете као биберово зрно. Бог јој даде по жељи, те роди мушко дете као биберово зрно. Испочетка у радости није марила што је толишно дете родила, али после дође јој нажао гледајући другу децу која су се с њезиним родила где нарастоше на женидбу и удадбу, а њезино остало као биберово зрно.</p> <p>_____</p> <p>(име/надимак књижевног лика)</p>																			
3.	<p>На линији поред сваког наслова књижевног дела напиши број књижевне врсте којој дело припада.</p> <table data-bbox="219 1522 1266 1732"> <tr> <td>1. посленичка народна лирска песма</td> <td>_____</td> <td><i>Чардак ни на небу ни на земљи</i></td> </tr> <tr> <td>2. роман</td> <td>_____</td> <td><i>Хајдук Станко</i></td> </tr> <tr> <td>3. епска народна песма</td> <td>_____</td> <td><i>Кујунџија и хитропреља</i></td> </tr> <tr> <td>4. народна бајка</td> <td>_____</td> <td><i>Опет кад игра додола</i></td> </tr> <tr> <td>5. митолошка лирска народна песма</td> <td>_____</td> <td><i>Мали Радојица</i></td> </tr> <tr> <td>6. обредна народна лирска песма</td> <td>_____</td> <td><i>Вила зида град</i></td> </tr> </table>	1. посленичка народна лирска песма	_____	<i>Чардак ни на небу ни на земљи</i>	2. роман	_____	<i>Хајдук Станко</i>	3. епска народна песма	_____	<i>Кујунџија и хитропреља</i>	4. народна бајка	_____	<i>Опет кад игра додола</i>	5. митолошка лирска народна песма	_____	<i>Мали Радојица</i>	6. обредна народна лирска песма	_____	<i>Вила зида град</i>	
1. посленичка народна лирска песма	_____	<i>Чардак ни на небу ни на земљи</i>																		
2. роман	_____	<i>Хајдук Станко</i>																		
3. епска народна песма	_____	<i>Кујунџија и хитропреља</i>																		
4. народна бајка	_____	<i>Опет кад игра додола</i>																		
5. митолошка лирска народна песма	_____	<i>Мали Радојица</i>																		
6. обредна народна лирска песма	_____	<i>Вила зида град</i>																		

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

4.	<p>Подвуци називе две стилске фигуре које откриваш у примеру из песме „Највећа је жалост за братом”.</p> <p>„Бројила их млада Ђурђевица, Све јунаке на број набројила, до три њена добра не наброји: прво добро – Ђурђа господара, друго добро – ручнога ђевера, треће добро – брата рођенога. За Ђурђем је косу одрезала, за ђевером лице изгрдила, а за братом очи извадила.”</p> <p>стални епитет персонификација словенска антитеза алегорија симбол градација</p>									
5.	<p>Повежи линијама име и презиме аутора са књижевним ликом из његовог дела.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">а) Стефан Митров Љубиша</td> <td>Петр</td> </tr> <tr> <td>б) Иво Андрић</td> <td>Фурлан</td> </tr> <tr> <td>в) Бранислав Нушић</td> <td>Симан</td> </tr> <tr> <td>г) Ана Франк</td> <td>Перса</td> </tr> </table>	а) Стефан Митров Љубиша	Петр	б) Иво Андрић	Фурлан	в) Бранислав Нушић	Симан	г) Ана Франк	Перса	
а) Стефан Митров Љубиша	Петр									
б) Иво Андрић	Фурлан									
в) Бранислав Нушић	Симан									
г) Ана Франк	Перса									
6.	<p>Напиши назив песме из које су наведени стихови, врсту строфе, стиха и риме који су заступљени у датом одломку.</p> <p>„И сад у цркви, на каменом стубу, У искићену мозаик-оделу Док мирно сносиш судбу твоју грубу, Гледам те тужну, свечану, и белу.”</p> <p>а) Назив песме: _____.</p> <p>б) Назив строфе: _____.</p> <p>в) Назив врсте стиха у наведеној строфи: _____.</p> <p>г) Назив врсте риме која је заступљена у наведеној строфи: _____.</p>									
7.	<p>Подвуци у наведеном низу називе четири дела која је написао Бранислав Нушић:</p> <p><i>Живот и обичаји народа српскога, Кирија, Манасија, Аналфабета, Хајдук Станко, Хајдуци,</i></p> <p><i>Аутобиографија, Кањош Мацедоновић, Међу својима, Плава гробница, Крвава бајка.</i></p>									

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

8.	<p>Напиши у табели бројевима од 1 до 5 правилан редослед догађаја у песми <i>Диоба Јакшића</i>.</p> <table border="1" data-bbox="298 743 1362 1052"> <tr> <td data-bbox="298 743 1057 806">Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.</td> <td data-bbox="1057 743 1362 806"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="298 806 1057 869">Разговор Месеца и звезде Данице.</td> <td data-bbox="1057 806 1362 869"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="298 869 1057 932">Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.</td> <td data-bbox="1057 869 1362 932"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="298 932 1057 995">Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.</td> <td data-bbox="1057 932 1362 995"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="298 995 1057 1052">Анђелија мири посвађану браћу.</td> <td data-bbox="1057 995 1362 1052"></td> </tr> </table>	Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.		Разговор Месеца и звезде Данице.		Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.		Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.		Анђелија мири посвађану браћу.		
Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.												
Разговор Месеца и звезде Данице.												
Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.												
Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.												
Анђелија мири посвађану браћу.												
9.	<p>Прочитај наведени одломак и напиши име и презиме аутора и врсту којој то дело припада.</p> <p style="text-align: center;">Субота, 12. фебруара 1944.</p> <p>Драга Кети,</p> <p>Сунце сија, небо је тамно плаво, пирка диван ветрић и ја чезнем – толико чезнем – за свим и свачим. За разговором, слободом, пријатељима, да будем сама. И толико чезнем... да плачем! Осећам се као да ћу препукнути и знам да би било боље ако бих се исплакала; али не могу, узнемирена сам, идем из собе у собу, дишем кроз пукотину затвореног прозора, осећам срце како ми лупа као да говори: „Па зар не можеш задовољити моје чежње?”</p> <p>а) Аутор: _____</p> <p>б) Назив књижевнаучне врсте којој наведено дело припада: _____.</p>											
10.	<p>Подвуци најмање два примера метафоре којима се означавају младић и девојка у наведеним стиховима.</p> <p>Два цвијета у бостану расла: Плави зумбул и зелена када. Плави зумбул оде на Дољане, Оста када у бостану сама... Поручује зумбул са Дољана: „Душо моја, у бостану кадо, како ти је у бостану самој?”</p>											

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

11.	<p>Повежи линијом сваку изреку са њеним значењем.</p> <p>а) У свакој чорби мирођија. лицемер б) Кад на врби роди грожђе. наметљивац в) Тражи длаку у јајету. узалуд нешто чинити г) На језику мед, а у срцу јед. ситничав човек д) Пресипати из шупљег у празно. никад</p>	
12.	<p>Избаци уљеза! Заокружи назив по једне песме у сваком низу која ту не припада.</p> <p>а) <i>Стари Вујадин, Диоба Јакшића, Болани Дојчин, Смрт војводе Пријезде, Смрт војводе Кајице.</i> б) <i>Мали Радојица, Женидба Душанова, Ропство Јанковић Стојана, Старина Новак и кнез Богосав, Иво Сенковић и ага од Рибника.</i></p>	
13.	<p>На основу наведеног одломка напиши назив дела, име и презиме аутора и форму приповедања која је у наведеном одломку заступљена.</p> <p>„Не мисли ништа, само се смешка, јер га од главе до пете испуњава једно једино осећање: да је све ово његово. Као кроза сан чује доле шкрипу вратница и гласове. Погледа једним оком само, и одмах види што је. Његов ага Ибрага, сарач, дошао са четири коња и једним момком да обере своју половину шљива.”</p> <p>а) Назив књижевног дела: „_____”.</p> <p>б) Име и презиме аутора: _____.</p> <p>в) Форма приповедања: _____.</p>	
14.	<p>Подвуци симбол у наведеном примеру и напиши врсту лирске песме којој то дело припада.</p> <p>„У тој дубини Плавој И без руба</p> <p>Тражио сам, одавно, Голуба.”</p> <p>(Стеван Раичковић, „Небо”) _____ песма</p>	
15.	<p>Заокружи слова испред назива дела која у наслову имају тачан назив књижевне врсте којој та дела припадају:</p> <p>а) <i>Светосавска химна</i> б) <i>Крвава бајка</i> в) <i>Житије Светог Симеона</i> г) <i>Шашава песма</i></p>	

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

<p>16.</p>	<p>Напиши ко је написао наведену посланицу и коме је она упућена.</p> <p>„Благодат вам мир од Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, у Господу Богу предраги мој божанствени сине, јеромонаше Спиридоне, игумане велике лавре Светога Симеуна, архимандрите! Ако сам и грешан, Спаса мојега молим да сачуван будеш душом и телом, и све божанствено стадо. Ако хоћеш сазнати о мени грешном, то с милошћу Божјом и светом вашом молитвом здраво и весело дођосмо до светога и божанственога града. Поклонисмо се пресветоме и божанственом гробу и светим његовим местима. За ваш спомен положисмо у светим местима поклон. Обиђосмо сва места. Кад све ово свршисмо, тада, због поднесеног путног труда, сви се разболесмо, и на Божје расуђење остављамо живот наш и смрт нашу, и који буде од нас жив, вама да се врати, а кога смрт устреба, молитва ваша да пребуде с њим.”</p> <p>Посланицу је написао _____ и упутио је студеничком архимандриту _____.</p>	
<p>17.</p>	<p>Прецизно одреди облик казивања (форму приповедања) у следећим одломцима:</p> <p>а) „А школе ме је било страх; учење ми није задавало бриге, али тамо ми је све било туђе, нељубазно; стајао сам пред наставником као разбојник пред судијом.”</p> <p>Облик казивања: _____</p> <p>б) САВЕТА: Зар ћеш ти тек да бираш? МАЛЧИКА: А зашто не? Између тројице може се бирати. САВЕТА: Али ја сам мислила да твоје срце само за једним може куцати, а онда је избор свршен! МАЛЧИКА: А ако моје срце не куца ни за једним! САВЕТА: Онда не треба ни да бираш!</p> <p>Облик казивања: _____</p>	
<p>18.</p>	<p>Напиши на линијама називе кратких говорних облика који су наведени.</p> <p>а) Риба риби гризе реп. _____</p> <p>б) Ум царује, а снага кладе ваља. _____</p>	
<p>19.</p>	<p>Допуни реченицу: Прича у којој се описује сусрет човека с неком вишом силом (Богом, Усудом, ђаволом) или њеним изаслаником (свецем, анђелом, попом, калуђером) назива се _____ прича. На пример: <i>Свети Сава и ђаво.</i></p>	

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

20.	Повежи по једном линијом наслов сваке лирске песме са врстом којој песма припада. а) <i>Шљива</i> М. Данојлића б) <i>Плава звезда</i> М. Антића в) <i>Хвала сунцу, земљи, трави</i> С. Раичковића г) <i>О, класје моје</i> А. Шантића д) <i>Домовина</i> Д. Васиљева	рефлексивна (мисаона) песма описна (дескриптивна) песма дитирамб родољубива песма социјална песма
-----	---	---

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

<p align="center">Школска 2020/2021. година Општинско такмичење ученика основних школа Књижевна олимпијада Решења VII разред</p>		
Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	„Златна јабука и девет пауница”	1 бод
2.	Биберче	1 бод
3.	4 Чардак ни на небу ни на земљи 2 Хајдук Станко 1 Кујунџија и хитропреља 6 Опет кад игра додола 3 Мали Радојица 5 Вила зида град	Пет или шест тачних носи 1 бод.
4.	<u>стални епитет</u> <u>градација</u>	Оба тачна носе 1 бод.
5.	а) Стефан Митров Љубиша – Фурлан б) Иво Андрић – Симан в) Бранислав Нушић – Перса г) Ана Франк – Петр	Три или четири тачно спојена пара носе 1 бод.
6.	а) „Симонида” б) катрен в) једанаестерац г) укрштена/наизменична (рима)	Три или четири тачна носе 1 бод.
7.	<u>Кирија, Аналфабета, Хајдуци, Аутобиографија</u>	Све тачно подвучено носи 1 бод.

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">4.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Разговор Месеца и звезде Данице.</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">1.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">3.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">2.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Анђелија мири посвађану браћу.</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">5.</td> </tr> </table>	Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.	4.	Разговор Месеца и звезде Данице.	1.	Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.	3.	Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.	2.	Анђелија мири посвађану браћу.	5.	1 бод за цео тачан низ.
Анђелија дарује Богдану молитвену чашу.	4.											
Разговор Месеца и звезде Данице.	1.											
Дмитар заповеда Анђелији да отрује Богдана.	3.											
Завада браће (Дмитра и Богдана) око коња и сокола.	2.											
Анђелија мири посвађану браћу.	5.											
9.	<p>а) Ана Франк</p> <p>б) дневник</p>	Оба тачна 1 бод.										
10.	<p>„Два цвијета у бостану расла: Плави зумбул и зелена када. Плави зумбул оде на Дољане, Оста када у бостану сама... Поручује зумбул са Дољана: „Душо моја, у бостану кадо, како ти је у бостану самој?”</p>	1 бод за најмање две тачно подвучене метафоре.										
11.	<p>а) У свакој чорби мирођија. – наметљивац</p> <p>б) Кад на врби роди грожђе. – никад</p> <p>в) Тражи длаку у јајету. – ситничав човек</p> <p>г) На језику мед, а у срцу јед. – лицемер</p> <p>д) Пресипати из шупљег у празно. – узалуд нешто чинити</p>	Четири или пет тачно спојених парова 1 бод.										
12.	<p>а) <i>Стари Вујадин</i></p> <p>б) <i>Женидба Душанова</i></p>	Оба тачна 1 бод.										
13.	<p>а) „Прича о кмету Симану”</p> <p>б) Иво Андрић</p> <p>в) приповедање (нарација)</p>	Све тачно, 1 бод.										

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

14.	<p>„У тој дубини Плавој И без руба</p> <p>Тражио сам, одавно, Голуба.”</p> <p>Рефлексивна (мисаона) песма</p>	Оба тачна, 1 бод.
15.	<p>а) <i>Светосавска химна</i> в) <i>Житије Светог Симеона</i></p>	Оба тачна 1 бод.
16.	Посланицу је написао Свети Сава и упутио је студеничком архимандриту Спиридону .	Оба тачна 1 бод.
17.	<p>а) наратија (приповедање) у првом лицу б) дијалог</p>	Оба тачна 1 бод.
18.	<p>а) брзалица б) пословица</p>	Оба тачна 1 бод.
19.	Прича у којој се описује сусрет човека с неком вишом силом (Богом, Усудом, ђаволом) или њеним изаслаником (свецем, анђелом, попом, калуђером) назива се легендарна прича .	1 бод
20.	<p>а) <i>Шљива</i> М. Данојлића – описна (дескриптивна) песма б) <i>Плава звезда</i> М. Антића – рефлексивна (мисаона) песма в) <i>Хвала сунцу, земљи, трави</i> С. Раичковића – дитирамб г) <i>О, класје моје</i> А. Шантића – социјална песма д) <i>Домовина</i> Д. Васиљева – родољубива песма</p>	Четири или пет тачно спојених парова 1 бод.